

SIVISTYSLAUTAKUNNAN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toimialajohtaja: Sivistystoimenjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Toiminta vuoden 2024 aikana

Sivistyslautakunta kokoontui kuusi kertaa ja kokouksissa käsiteltiin 78 asiaa. Toimintavuoden keskeisimpiä päätösjaksoja olivat vuoden 2023 toimintakertomus, talousarvio 2025, kotihoidon tuen kuntalisän korotus, valtakunnallinen nuorisotyön- ja politiikan ohjelma (VANUPO), sopimus kulttuurin alueellisesta yhteistyöstä Pirkanmaalla, Oppiva-verkoston liittyminen, Teaviisari 2024 tiedonkeruut, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien muutokset ja täydennykset, ruoka- ja siivouspalvelujen esihenkilön palkkaaminen sekä hävikkiruoan myynnin aloittaminen koululla ja päiväkodilla. Näiden lisäksi sivistyslautakunta arvioi järjestämäänsä toimintaa, asetti asiakasmaksuja palveluilleen sekä käsitteli toimialan täyttölupia.

Sivistyslautakunnan jäsenet toimintavuonna 2024 (varajäsen)

Puheenjohtaja	Päivi Malin	(Susanna Manninen)
Varapuheenjohtaja	Henna Hellstén	(Arja Korvenranta)
Jäsen	Tuire Launonen	(Tuomo Hauskanen)
Jäsen	Osmo Puukila	(Henri Östman)
Jäsen	Risto Ojala	(Mika Rahikainen)
Nuorisovaltuuston edustaja	Atte Unnaslahti	(Reetta Unnaslahti)
Vanhus- ja vammaisneuv.	Inkeri Haarla-Kettunen	
Esittelijä / sihteeri	Pertti Terho	

Puhe – ja läsnäolo-oikeudella Kari Paajanen (kunnanhallituksen pj), Kati Hattunen (kunnanhallituksen ed.) ja Valtteri Väyrynen (kunnanjohtaja).

Sivistystoimen hallinnossa työskentelivät sivistystoimenjohtaja ja hallintosihteeri sekä hyvinvointisuunnittelija. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin 118 kpl, ja ne liittyivät virka- ja työsuhteisiin, hankkeisiin, avustuspäätöksiin, tilavarauksiin, palvelusopimuksiin ja hankintoihin sekä koulukuljetuspäätöksiin ja oppivelvollisuuden valvontaan.

Kasvatus- ja opetusjaosto

Kunnanhallituksen alainen 6-jäseninen jaosto, esittelijä yhtenäiskoulun rehtori ja sihteeri varhaiskasvatuksen esihenkilö.

Jaoston tehtävänä on suunnitella kotien kanssa tehtävää yhteistyötä ja tapahtumia, käsitellä huoltajilta, henkilökunnalta ja lapsilta saadut palautteet, suunnitella kehitystoimia ja laatia vuosittaiset raportit sivistyslautakunnalle, tehdä sivistystoimenjohtajalle esitykset koulun ja varhaiskasvatuksen valokuvaus- yms. sopimuksesta, valmistella opetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä varhaiskasvatuksen toiminta-, lukuvuosi-,

varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmia yms. sivistyslautakunnan päätettäväksi, suunnitella lukion markkinointia ja lukiolaisten hyvinvointia edistäviä toimia, edistää kiusaamisen vastaista työtä eri yksiköissä, vahvistaa yhtenäiskoulun ja päiväkodin järjestyssäännöt yms. sekä osallistua muiden sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmisteluun tekemällä esityksiä ja aloitteita, antamalla lausuntoja ja toimimalla tarvittaessa kokouksessa asiantuntijana.

Kasvatus- ja opetusjaostolla oli kolme kokousta. Asioita oli 19 edellä mainittuihin tehtäviin liittyen.

HYVINVOINTITYÖ

Vastuualueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Kunnalla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä sekä alueen elinvoimaisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä (HYTE-ryhmä) on lakisääteinen toimielin Kuhmoisten kunnassa, jonka koolle kutsuja on sivistystoimenjohtaja. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävät on sisällytetty sivistystoimenjohtajan virkaan; hyvinvointikoordinaattori huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisesta kunnan eri sektoreiden, muiden toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa.

Hyvinvointisuunnittelija puolestaan vastaa työtehtävissään kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimenpiteiden valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta yhdessä HYTE-ryhmän kanssa, koordinoi ehkäisevää päihdetyötä ja kotouttamistyötä, kirjaa kunnan hyvinvointipalveluiden kuvaukset Digi- ja väestöviraston Palvelutietovarantoon (PTV) sekä osallistuu yhteistyöhön hyvinvointia edistävien tahojen kanssa alueellisesti ja paikallisesti.

Syksyllä 2023 palkattu ma. hyvinvointisuunnittelija irtisanoutui elokuussa, uusi pääsi aloittamaan marraskuussa. Hyvinvointisuunnittelija kokosi kunnan hyvinvointipalveluita ja kuvasi niitä palvelutietovarantoon; tässä työssä on tehty yhteistyötä alueellisten toimijoiden, THL:n ja hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointia edistäviä tapahtumia on organisoitu yhtenäiskoululle ja Lähitorille; kunnan työntekijöille on järjestetty työhyvinvointia edistäviä tapahtumia. Hyvinvointityö on sisältänyt lisäksi hanketyötä yhteistyössä liikunnanohjaajan kanssa.

Ehkäisevän päihdetyön osalta kuntaan suunniteltiin vuodelle 2024 ehkäisevän päihdetyön vuosikello nuorille. Sen toimina on some-kampanjoita, teemaviikkoja ja päihdeettömiä tapahtumia. Nuorille suunnattua päihdetyötä on tehty yhteistyössä nuoriso-ohjaajan kanssa. Yhteistyötä on tehty ehkäisevän päihdetyön osalta myös Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Uusina työryhmänä muodostettiin liikunnan ja elintapaohjauksen teemaryhmä, jossa on ilmiölähtöisesti käsitelty ja edistetty alueen hyvinvointitekiäjien tilannetta sekä kunnan perhekeskus-työryhmä, KuPeke. Hyvinvointisuunnittelija toimii näissä työryhmissä koollekutsujana tai sihteerinä, ja niiden toimintaan on koordinoitu kunnan, hyvinvointialueen sekä alueen järjestöjen toimijoita. LEE-ryhmä kokoontui kolme kertaa, KuPeke kahdesti.

Valtuuston hyväksyi Kuhmoisten kunnan laaja hyvinvointikertomuksen 2023–2026 (kvalt 11.3.2024 § 7). Se sisältää katsauksen hyvinvoinnin tilaan Kuhmoisten kunnassa, Kuhmoisten kunnan vahvuudet ja tehdyt toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi sekä suunnitelman hyvinvoinnin edistämiseksi kuluvalle valtuustokaudella; suunnitelmaa päivitetään valtuustokauden vaihtuessa. Suunnitelman pohjalta raportoidaan valtuustolle hyvinvoinnin painopisteiden ja niille asetettujen toimenpiteiden ja mittareiden näkökulmasta. Hyvinvointiraportti 2023 käsiteltiin ja hyväksyttiin Kuhmoisten kunnan hyvinvointityön ja ehkäisevän päihdetyön moniammatillisen työryhmän kokouksessa 27.11.2024 ja valtuustossa 2.12.2024.

Kunnan kotouttamisohjelma valmistui syksyllä 2023, mutta KOTO24-uudistus vaatii sen päivittämistä loppuvuoden aikana. Kotoutumislain uudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllistymisvalmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Kotouttamistyö on sisältänyt kuntamallissa olevien asiakkaiden tiedottamista kotikuntamallin eri vaiheista. Lisäksi siihen on kuulunut asiakkaiden henkilökohtaista neuvontaa, tukemista sekä auttamista arjen ongelmissa ja ohjausta eri viranomaisten palveluihin. Kotoutumista edistävien palveluiden tuottamiseksi yhteistyötä on tehty alueen vapaaehtoisten ja kunnan eri toimialojen kanssa.

Kotouttamistyö siirrettiin loppuvuodesta osaksi hv-suunnittelijan tehtäviä, mm. kunnan kotouttamissuunnitelman päivittäminen, maahanmuuttajien alkukartoitukset (Kela) ja tarvittavat yksilöiden tai perheiden suunnitelmat sekä kotouttamistoimien seuranta. Kotikuntaoikeuden saaneita henkilöitä oli Kuhmoisissa 21 henkilöä.

Vuoden aikana toteutettiin aktiivista yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, edelleen alueellisen hyvinvointityön ja yhdyspintatyöskentelyn kehittämiseksi. Sivistystoimenjohtaja ja hyvinvointisuunnittelija osallistuivat lukuisiin Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamallien työryhmien kokouksiin; perhekeskus-työryhmiin on osallistunut myös päiväkodin johtaja ja alueellisen liikuntaneuvonnan verkostoon liikunnanohjaaja. Kirjastovirkailija puolestaan tuotti sisältöjä sote-palvelujen Lähitorille.

VARHAISKASVATUS

Palveluyksikön esihenkilö: Varhaiskasvatuksen esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnan järjestämänä päiväkodissa ja sen etäryhmässä seurakunnan tiloissa. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuoroahoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta, lisäksi kotihoidon tuen kuntalisää saa 3-5-vuotiaista lapsista, mikäli perheen kaikki 1-5 vuotiaat lapset hoidetaan kotona.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatustaki 540/2018 ja sen muutos 1183/2021 sekä Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu. Suunnitelma tukee esihenkilöiden ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatustakiin mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita toiminnalle ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatustaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajille järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa koordinoi varhaiskasvatuksen esihenkilö, toimintaa järjestetään koulun tiloissa.

Toiminta vuoden 2024 aikana

Kuhmoisten kunnan varhaiskasvatuksen johtolankana on ollut tarjota lapsille turvallista, monipuolista, lasten mielenkiinnon kohteiden ja vahvuuksien mukaista toimintaa. Varhaiskasvatuksen vuosittainen palveluntarve vaihtelee. Päiväkodin varhaiskasvatuspaikat ovat olleet täynnä, 45-50 lasta kolmessa ryhmässä (tarkastelupäivät 31.5.2024 ja 31.12.2024).

Keväällä 2024 (31.5.2024) päiväkotiki Saukontassussa oli 1–6-vuotiaita lapsia 29 (13 alle 3-vuotiaista, 13 iältään 3-5-vuotiaista ja 15 iältään 5-6-vuotiaista lasta), täydentävässä varhaiskasvatuksessa 6 kuusivuotiaista ja 19 koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa 1.–2. lk:n oppilaita. Esioppilaiden täydentävä varhaiskasvatus ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin keväällä 2024 yhtenäiskoulun esi- ja alkuopetuksen tiloissa. Syksyllä 2024 esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus siirrettiin seurakunnan tiloihin Kivitassuille.

Päiväkodin etäryhmä Kivitassut aloitti 1.8.2023 Kuhmoisten seurakuntakeskuksessa. Varhaiskasvatuksen tarpeen mukaan Kivitassujen ryhmälle on ollut tarvetta myös toimintavuodelle 2024-2025.

Syyskaudella (31.12.2024) päiväkotiki Saukontassussa oli 1–4-vuotiaita lapsia 28, (10 alle 3-vuotiaista ja 18 yli 3-4-vuotiaista, 5-vuotiaita 5 lasta ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa 13 kuusivuotiaista ja koululaisten aamu-iltapäivätoiminnassa 1.-2. lk:n oppilaita 18.

Varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi toimintaa on ohjannut varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa on työstyetty ja arvioitu vuoden aikana henkilöstön pedagogisten keskusteluiden, työkokousten, suunnittelupäivien ja koulutusten yhteydessä. Hyvinvoiva lapsi arvottaa varhaiskasvatustyötä Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa, jossa huomioidaan lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi hyödyntäen liikuntaa ja ympärillä olevaa luontoa.

Yhteistyö vanhempien kanssa on ollut osallistavaa ja tiivistä: vanhemmat osallistuivat arvioimalla paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista. Huoltajien ja kasvattajien välinen yhteistyö on tapahtunut päivittäisissä kohtaamisissa, lapsen vasukeskusteluissa ja vanhempainillassa. Lapsen vasukeskustelut on pidetty syksyn aikana, joiden pohjalta on laadittu ryhmäkohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat.

Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän arviointitehtävässään. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, joka perustuu tutkimusperustaisille arviointilomakkeille. Lomakkeiden avulla voidaan toteuttaa tiedonkeruita, raportoida kerättyä tietoa, koostaa keskustelemalla tuotettua tietoa sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Kuhmoisten kunnan varhaiskasvatus arvioi vuonna 2024 leikkiä ja leikin toteutumista varhaiskasvatuksessa. Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Henkilöstön on tärkeää tunnistaa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöä. Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikkimisen iloa.

Henkilökunta

Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatuksen esihenkilö, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä ip-toiminnasta vastaavia ohjaajia. Kuhmoisten varhaiskasvatuksen vakituksella henkilöstöllä on kaikilla tutkinnon tuoma pätevyys.

Sijaisia jouduttiin käyttämään koko toimintavuoden ajan. Lisäresurssin tarpeeseen vaikuttivat äkilliset poissaolot, henkilöstön suunnitellut koulutukset ja lomat, lasten kasvanut määrä sekä vuorohoidon järjestämistä johtuva laaja aukioloaika. Iltapäivätoiminnasta ovat vastanneet varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja osa-aikainen iltapäivätoiminnanohjaaja yhdessä koulun koulunkäynninohjaajien kanssa.

Valtion avustukset

- Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2022–2024 (Oph): varhaiskasvatuksen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen, varhaiskasvatushenkilöstön täydennyskoulutukseen "Saukontassussa digittää"
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027

MiniVerso sovittelu

Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa on käytössä sovittelumalli MiniVerso, joka on kehitetty osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria lapsen oikeuksien, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ristiriitatilanteissa. Restoratiivinen lähestymistapa vahvistaa sovrittelevaa toimintakulttuuria ja restoratiivinen sovittelu tarjoaa vaihtoehtoisen menetelmän ratkaista lasten välisiä ristiriitoja arjen toiminnassa. MiniVerso on selkeä menetelmä, jonka avulla sovittelukoulutuksen saanut henkilökunnan jäsen auttaa lapsia itse löytämään ratkaisuja riitoihinsa. MiniVerso luo edellytykset lasten aidolle osallisuudelle riitatilanteissa. Kasvattajien sovittelevan työotteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.

Henkilöstön koulutukset

Henkilöstö osallistui vuoden aikana erilaisiin työtä tukeviin koulutuksiin mm. varhaiskasvatussuunnitelma, haastavat kasvatustilanteet, liikunta, kolmiportainen tuki, katsomuskasvatus, musiikki, kuvataiteet, digiosaminen ja työyhteisö taidot. Henkilöstö on päässyt myös päivittämään ensiaputaitojaan. Syksyllä 2024 3 työntekijää aloittivat oppisopimuskoulutuksen: Lapsen neuropsykiatriset erityispiirteet ja kasvattajan tuki. Lisäksi yksi varhaiskasvatuksen opettaja suorittaa Nepsy-valmentajan opetuskokonaisuutta.

Yhteistyö

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä ja päivittäistä. Sen lisäksi heille on järjestetty perheilloja. Varhaiskasvatuksessa on lisäksi tehty tiivistä yhteistyötä liikuntatoimen, kirjaston, yhtenäiskoulun ja seurakunnan kanssa. Yhteistyö on jatkunut myös partiolaisten ja paikallisen MLL:n kanssa. Kuhmoisten paikallinen perhekeskustiimi Kupeke on kokoontunut säännöllisesti. Ryhmä on perustettu kasvatuksen ja opetuksen järjestäjien ja lapsen hoidosta ja tuesta vastaavien tahojen yhteistyön kehittämiseksi. Työryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen erityisopettaja, - esihenkilö, kuraattori, koulun erityisopettaja, neuvolalääkäri ja terveydenhoitaja, MLL:n, SRK:n ja huoltajien edustus sekä nuorisotoimen edustus.

Varhaiskasvatuksen esihenkilö on osallistunut Pirkanmaan hyvinvointialueen, eteläisen alueen perhekeskus-toiminnan koordinaattoryhmän, tapaamisiin ja on ollut mukana kehittämässä Kuhmoisten alueellista perhekeskustiimiä. Kuhmoisten varhaiskasvatus on ollut aktiivisesti mukana myös KARVI:n varhaiskasvatuksen arviointiverkostossa.

Koulun, varhaiskasvatuksen ja yhteistyökumppaneiden (Pirha ,HLU, FinFami) kanssa yhteistyössä, järjestettiin varhaiskasvatuksen ja opetuksen kotiväenilta teemalla hyvinvointi ja liikunta.

Lasten tapahtumat

- Wanhohen tanssit päiväkodilla
- Pirkanmaan kulttuuripankki: Improryhmä Snorkkeli
- Spr:n Nallesairaala
- Tärkeän ihmisen päivä – jossa lapsi on saanut kutsua itselleen tärkeän ihmisen tutustumaan omaan varhaiskasvatuspäiväänsä.
- Koko perheelle järjestettävä tapahtuma, jossa avattiin lasten ja Eino Viikilän toteuttama Lasten taidopolku.
- Varhaiskasvatuksen Sadonkorjuujuhla
- Oulun elokuvafestivaalit
- Lasten itsenäisyyspäivän juhla
- Perinteinen perheiden joulujuhla
- Vuoden juhlahyien mukaiset seurakunnan järjestämät kirkkohetket.

YHTENÄISKOULU

Palveluyksikön esihenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista.

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määrittämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Lukuvuoden 2023-2024 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia*. Kunnan strategian mukaisesti nämä arvot jalkautuvat koulun arjessa palveluhenkisyysnä, yhteisöllisyytenä ja rohkeutena (tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia lukuvuodelle 2023—2024 tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen sekä Kuhmoisissa kuultua – Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresurssia ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. Ylä-Pirkanmaan kuntien kanssa Oikeus oppia –verkostossa ja Pirkanmaan oppilaitsohjauksen kehittämishankkeessa.

Mikäli koronapandemia aiheuttaa edelleen huomioitavaa koulupäivien järjestelyissä, vastataan tarpeisiin mahdollisimman hyvin huomioiden paikallinen tilanne. Koululle on laadittu varautumissuunnitelma.

Toiminta vuoden 2024 aikana

Esiopetuksessa oli kevätlukukauden päättyessä 7 lasta, "alakoulussa" 74 ja "yläkoulussa" 44 oppilasta, sekä lukiossa oli opiskelijoita 38. Tätä joukkoa huoltajien lisäksi kasvattivat ja opettivat 25 opettajaa, 6 koulunkäynninohjaajaa, koulusihteeri, kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi, kokit, siistijät, kiinteistönhoitaja, rehtori sekä joukko muita koulun toimintaan aktiivisesti osallistuvia yhteistyötahoja. Kevään abiturienteista ylioppilastutkinnon sekä lukion oppimäärän suoritti 7 opiskelijaa, ja kaikki 13 peruskoulun päättävää 9. luokan oppilasta saivat päättötodistuksen. Syyslukukauden tilastointipäivänä esi- ja perusopetuksessa oli 133 oppilasta ja lukiossa 49 opiskelijaa. Syksyllä lukiosta valmistui kaksi ylioppilasta.

Lukuvuoden 2023—2024 painotettavaksi kokonaisuudeksi oli valittu Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia. Teemaa käsiteltiin eri oppiaineissa, mutta erityisesti monialaisen oppimiskokonaisuuden teemapäivinä, joita oli lukuvuoden aikana viisi. Tammikuussa teemana olivat vaalit: isommat oppilaat äänestivät Suomelle ja pienemmät oppilaat yhtenäiskoululle presidenttiä. Huhtikuun teemapäivinä alakoululaiset opettelivat tunne- ja vuorovaikutustaitoja, osallistuivat UNICEF-kävelyyn sekä maalasivat kaveripenkkiä välitunneille. Yläkoulun oppilailla oli luentoja ja työpajoja, joissa teemana oli erilaisuuden kunnioittaminen. Vierailijat tulivat Plan Internationalista, Valkeakosken seudun invalideista sekä Pirkanmaan SETA:sta. Yhdeksäsluokkalaiset ja lukion seniorit kävivät eduskuntavierailulla. Lukion opiskelijat ahkerivat huhtikuussa Keski-Suomen korkeakouluviikkoon osallistuen, ja näin he saivat tuntuman korkeakouluopintoihin. Muutamat aineenopettajat ovat järjestäneet myös vierailuja omien opintojaksojen opiskelijoille mm. Tampereen ja Jyväskylän yliopistoihin.

Tammikuussa 9.-luokkalaiset pohtivat tiiviisti tulevaisuuttaan yhteishakuun valmistautuessaan, ja hevosalan vaikuttaja, kilparatsastaja Arvi Martikainen vieraili puhumassa lukiolaisille. Helmikuussa Gadian opiskelijat pitivät lukiolaisille hyvinvointityöpajoja, ja Kuhmoisten Sanomien toimittaja oppitunnin 7.-luokkalaisille. Yläkoululaisia osallistui Metsävisaan. Abiturientit päättivät säännöllisen oppitunneilla pönttämisen penkinpajapäivänä, sekä seniorit juhlistivat omaa asemaansa vanhojenpäivänä. Liikennekasvatuksen opintojakson opiskelijat tekivät opintoretken autovahinkokeskukseen Pirkkalaan ja liikenneturvakeskukseen Nokialle. Oli ystävänäpäivän sähköturnausta, talviliikuntapäivää sekä nyrkkeilijä ja koulupastori Teemu Kasken ja kirjailija Jyri Paretskoin vierailut. Maaliskuussa 9.-luokkalaiset tutustuivat työelämään TET-viikolla, esikoululaiset

kävivät Ryytjärven laavulla, tukioppilaat järjestivät kaveritunteja, ja alakoulu virittäytyi pääsiäiseen Kuhmoisten kirkossa.

Huhtikuussa 5. luokka vieraili Meltexillä, lukiolaisille oli tarjolla varallisuusvalmennusta, ratsastuslinjalaiset osallistuivat Hevoset-messuille Tampereella, musiikkiopisto järjesti Soivan viikon konsertin, ja 4.—5. luokka vieraili Lahden sinfoniaorkesterin harjoituksissa. Nuorten parlamentin istuntoon eduskunnassa osallistuivat koulun edustajat, ja abit kävivät Prahassa opintomatalla. Oli liikuntaviikkoa, leirikouluja sekä Korkeasaaren reissua. Kulttuuriosuuskunta UULU järjesti työpajoja toukokuussa, koko koulu harjoitteli sisälle suojautumista, lukion seniorit toteuttivat Eurooppa-päivän, sekä 6. ja 9. luokka vierailivat Yrityskylässä Tampereella. Oppilaskunnan hallitus toteutti lemmikkipäivän, 3. luokka opiskeli yökoulussa, ja lukiolaisia vieraili mm. Meltexillä. Yläkoulun oppilaat siivosivat koulun ympäristöä, peruskoulunsa päättävät järjestivät Ysigaalan, oli jalkapallo- ja pesäpalloturnauksia sekä eskarilaisten perinteinen talviturkinheittosauna Kopolassa. 9. luokka oli toukokuussa leirikoulussa Ahvenanmaalla. Kevään ylioppilaat saivat todistuksensa kevätjuhlassa 1.6. Kansainvälisyyttä yhtenäiskoulun arkeen toivat niin ukrainalaiset oppilaat ja opiskelija kuin Finest Futuren kautta Kuhmoisiin hakeutuneet ulkomaiset opiskelijat Kiinasta, Myanmarista ja Vietnamista.

Uusi lukuvuosi aloitettiin oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa 8.8., henkilökunta oli aloittanut työskentelyn jo muutamia päiviä aiemmin. Alakoulun pihan kaveripenkki otettiin käyttöön koulurauhan julistuksen yhteydessä. Seitsemäsluokkalaiset osallistuivat Operaatio Pirkanmaan ja Tampereen taidemuseon järjestämään taidepajapäivään Tampereella, ja lukiolaiset ryhmäytyivät tuttuun tapaan Velisjärvellä. Syyskuussa harjoiteltiin poistumista koko koulun voimin, kerhotarjontaa esiteltiin Pikku Ku-Ha — lasten ja nuorten harrastusmessuilla, eri opetusryhmät vierailivat Isojärvellä, lukiolaiset tutustuivat Nordic Testbediin Saarijärvellä, oli koulukuvausta, 8. ja 9. luokan TET-viikkoja, syksyn ylioppilaskirjoitukset, sekä vietettiin Kodin ja koulun iltaa yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Lokakuussa osa yläkoulun oppilaista tutustui Rekka On The Road -kiertueeseen, oli vuorossa syksyn liikuntapäivä sekä Kodin ja koulun päivän avoimet ovet. Alakoulu kävi Lahden kaupunginteatterissa katsomassa lastenkirjailija Uspenskin kirjoittamaan lastenkirjaan pohjautuvaa näytelmää Fedja-setä, kissa ja koira, ja lukiolaiset katsomassa Äiti, vaimo ja muita mahdollisuuksia -musikaalia Aleksanterin teatterissa Helsingissä. Lukion ratsastuslinjan kymmentä vuotta juhlittiin lukion gaalassa marraskuussa, 2. ja 6. luokka osallistuivat Tulikettu-koulutukseen, ja Lapsen oikeuksien päivää juhlittiin kirjastolla alakoulun voimin. Lukion saksanryhmä teki opintomatkan Saksaan. Joulukuussa Taidetestaajat kävivät Helsingissä, valtakunnalliseen lasten itsenäisyysjuhlaan osallistui kaksi 4.-luokkalaista, ja syksyn ylioppilaat lakitettiin itsenäisyysjuhlassa 5.12. Ennen joululomille jäämistä käytettiin pari päivää MOKO-teeman opiskeluun, ja osallistuttiin joulukirkkoon tai vaihtoehtoiseen tilaisuuteen.

Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, joka vie joka vuosi Suomen kaikki kahdeksasluokkalaiset — noin 65 000 nuorta — ja heidän noin 5 000 opettajaansa vierailulle yhteen tai kahteen korkealaatuiseen taidekohteeseen ympäri Suomen. Tiistaina 1.10. kahdeksannen luokan taidetestausretki suuntautui Tampereen Komediateatteriin. Oppilaat opettajineen saivat nähdä Arthur Conan Doyle'n tunnetuimman Sherlock Holmes -seikkailun Baskervillen koira. Maanantaina 2.12. kahdeksasluokka teki toisen taidetestausretken Helsinkiin, Aleksanterin teatteriin. Ohjelmassa oli flamencovaikutteita sisältävä, monikulttuurinen Compañía Kaari & Roni Martin goes ROOTS -esitys.

Euroopan parlamentin Ambassador School eli EPAS-ohjelman tavoitteena on tukea EU-tietoisuuden lisäämistä kouluissa ja tuoda Euroopan unionin toimintaa, parlamentin päätöksentekoa sekä poliittista keskustelua lähemmäksi nuoria. EPAS-ohjelma käynnistyi vuonna 2017 koko Euroopan unionin alueella, ja Suomessa EPAS-kouluja on noin 50. Euroopan parlamentti kutsuu toisen asteen opiskelijoita vuosittain myös Brysseliin tutustumaan Euroscolaan. Opiskelijoilla on silloin mahdollisuus tutustua parlamentin toimintaan ja Euroopan unionin rakennuksiin. He pääsevät toimimaan parlamentaarikon roolissa Euroscolan puitteissa.

Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukio on kuulunut EPAS-ohjelmaan vuodesta 2022 lähtien, ja olemme järjestäneet koululla erilaisia tapahtumia hankkeen nimissä. Esimerkiksi 9. toukokuuta Eurooppa-päivänä koululla on ollut euroviisuja, tietokilpailuja ja erilaisia pisteitä: yläkoulun ja lukion oppilaat ovat päässeet herkuttelemaan eurooppalaisilla herkuilla ja osoittamaan tietämystään tietokilpailuissa. Eurooppa-tiedotuksesta ja Euroopan parlamentin Helsingin toimistolta olemme saaneet myös paljon materiaalia tuntien toteutukseen ja Eurooppa-päivän järjestämiseen.

Tänä syksynä meitä onnisti jälleen ja pääsimme osallistumaan neljän EU-valtion yhteiseen nuorten tapahtumaan Tallinnaan. Suomesta oli mukana neljä koulua, ja loput nuoret tulivat Virosta, Latviasta ja Liettuasta. Opettajilla oli osittain omaa ohjelmaa: pääsimme tutustumaan Viron Riigikoguun eli Parlamentiin ja kuolim-

me opastetulla kierroksella parlamentin toiminnasta Virossa. Koulultamme oli mukana kahdeksan lukion opiskelijaa ja opettaja.

Mukana ollut opiskelija kertoo seuraavaa: "Opiskelijalle matka oli todella hieno kokemus ja monipuolinen perehdytys Euroopan parlamentin toimintaan. Toiminta alkoi torstaiaamuna aloitustilaisuudella Cinema Artin tiloissa ja loppui hienoon päätöstilaisuuteen perjantai-iltana. Näiden tilaisuuksien väliin mahtui paljon ryhmätyöskentelyä, monta herkullista ruokailua erilaisissa ravintoloissa ja monta hauskaa kokemusta niin tuttuun kuin tuntemattomienkin opiskelijoiden seurassa. Tapahtumassa oli monien eri kansallisuuksien edustajia, joten yhteisenä kielenä toimi englanti. Tapahtuman ohjelma toteutettiin pistetoimintana: yli sadan opiskelijan joukko jaettiin neljään eri ryhmään, joissa erilaiset pisteet kierrettiin läpi. Pisteillä käsiteltiin ajankohtaisia aiheita toiminnallisilla opetuskeinoilla hyödyntäen: oli ryhmätehtäviä, pelaamista, tiedonhakua ja yhteistä ratkaisuja hakevaa pohdintaa.

Viron kansalliskirjaston pisteellä ohjelmaa järjesti suomalainen Faktabaari, joka opetti meille miten tunnistaa valheellinen sisältö mediassa. Käsitelimme tekoälyn hyötyjä ja haittoja sekä selvitimme erilaisten kuvien alkuperiä kuvahaun avulla. Piste oli hyvä kokonaisuus, jossa opimme kriittisen medialukutaidon periaatteita, joita nykypäivänä tarvitaan yhä enemmän. Kirjastolla suoritimme myös kuvasuunnistusta, jossa tutustuttiin kirjaston monipuoliseen kokoelmaan.

Toinen piste toimi Telliskiven alueella F-Hoone-ravintolassa, jossa jakauduimme pienryhmiin ja kiersimme kolme toiminnallista rastia. Eräällä rastilla pohdittiin erityisesti äänestämisen tärkeyttä ja pyrimme keksimään keinoja, joilla äänestysaktiivisuutta pystyisi lisäämään. Pyrimme väittelyiden avulla saamaan toiset uskomaan omaan näkemykseen esimerkiksi europarlamenttivaalien tärkeydestä. Seuraavalla rastilla käsitelimme myös maidemme vaalien eroavaisuuksia ja sitä, mitä tiedämme äänestämisestä. Kolmannella rastilla käsitelimme poliittisia lupauksia ja ajankohtaisia aiheita, joista käydään paljon keskustelua, esimerkiksi ihmisoi-keuksia, ilmastonmuutosta ja Natoa.

Kolmas ja neljäs piste toimi Eurooppa-elämyskeskuksessa, jossa käsiteltiin Euroopan unionia ja sen tehtäviä. Kuulimme luennon Euroopan parlamentin toiminnasta ja teimme ryhmätehtäviä, joissa piti selvittää mm. parlamentin kokoonpanoa. Osallistuimme myös toiminnalliseen roolipeliin, jossa pääsimme leikkimään europarlamentaarikkoja ja päättämään yhteisistä asioista. Neuvottelujen ja puheiden avulla yritettiin vakuuttaa muut puolueet ja päästä yhteiseen sovintoon tärkeistä teemoista ja toimista. Peli oli nopeatempoinen ja kekseliäisyyttä vaativa, ja siinä koki todellisesti mitä Euroopan parlamentissa tapahtuu.

Matka oli kaikin puolin antoisa ja opimme paljon Euroopan unionin toiminnasta. On hienoa, että hankkeen kautta Euroopan unionin toiminta tulee tutummaksi opiskelijoille!"

Kevään 2024 Nuorten vaaleissa presidentiksi valittiin kokoomuksen ehdokas Alexander Stubb. Stubb sai vaaleissa yhteensä 20 327 ääntä eli 21,52 % äänistä. Seuraavaksi eniten ääniä sai perussuomalaisten ehdokas Jussi Halla-aho, joka keräsi 19 681 ääntä, eli 20,84 % äänistä. Kuhmoisten yhtenäiskoululla järjestettiin myös Nuorten vaalit ja äänestämään pääsivät kaikki oppilaat viidennestä luokasta ylöspäin. Vaalien järjestäjinä ja toimitsijoina olivat 9. lk:n oppilaat. Vaalit järjestettiin tammikuussa ennen varsinaista vaalipäivää ja koulumme olisi valinnut presidentiksi myös Alexander Stubbin. Toiseksi eniten vaaleissamme ääniä sai Jussi Halla-aho, joka sai vain kaksi ääntä vähemmän kuin Alexander Stubb.

Henkilöstön osaamista ja koulutustarpeita kartoitettiin mm. kehityskeskusteluissa. Tutor-/resurssiopettaja kehitti edelleen yhdessä muun henkilöstön kanssa tietoteknisten laitteiden ja ohjelmistojen opetuskäyttöä sekä opetussuunnitelman toteutusta, yhteisopettajuutta sekä arviointia. Henkilöstölle annettiin mahdollisuuksia kehittää omaa ammatillista osaamistaan osallistumalla mm. Tampereen seudun Osakkeen, aluehallintoviraston ja Opetushallituksen järjestämiin koulutuksiin. Jokainen opettaja valitsi vähintään kolmen tunnin veso-kelpoisen koulutuksen parhaaksi katsomastaan aiheesta. Suunnittelupäivänä neuropsykiatrian erikoislääkäri Perttu Eskelinen vieraili puhumassa teemasta Hyvinvoiva yksilö hyvinvoivassa yhteisössä. Lukion opettajat osallistuivat Jämsän seudun toisen asteen iltapäiväseminaariin Himoksella, ja koulutusta oli tarjolla niin koululla kuin webinaareissakin. Teemoina olivat mm. alkusammutus, ensiapu ja tekijänoikeudet.

Lukuvuoden 2024—2025 painotettavaa kokonaisuutta Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen pyrittiin huomioimaan syyslukukaudella eri oppiaineissa mahdollisuuksien mukaan. Oppilaat ja opettajat ideoivat itse toimintatapoja. Lukuvuoden monialaiset päivät päätettiin tälläkin kertaa järjestää osissa. Alakoululaisilla oli askartelua, laulua, piparipajaa ja liikuntaa, yläkoululaisilla puolestaan työpajoja aiheina yh-

denvertainen kohtelu, unelmien joulujuhla, musiikkimaalaus, tulevaisuuden uutisjuttu sekä kehonhuolto/rentoutumisharjoitus.

Yhtenäiskoulun ja kirjaston yhteistyö jatkui. Alakoulun luokat tekivät tutustumiskäyntejä kirjastoon, jossa opetettiin tiedonhankintaa ja opastettiin kirjaston käyttöön. Näillä käynneillä oli myös kirjavinkkausta, ja toisinaan niitä pidettiin myös koululla.

Lukuvuoden 2024—2025 kehittämiskohteiksi valittiin kaksi teemaa: yhdenvertainen kohtelu sekä hyvinvointi. Näidenkin toteuttamiseksi oppilaat ja opiskelijat esittivät runsaasti erilaisia toimintatapoja. Yhdenvertaiseen kohteluun pyrittiin mm. edellyttämällä kaikilta oppilailta ja opiskelijoilta järjestyssääntöjen noudattamista. Hyvinvointia pyrittiin lisäämään korostamalla koulun arjessa mm. yhteisöllisyyttä, kiireettömyyttä ja positiivisuutta.

Pedagoginen kehittämistyö kohdistui mm. perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa tapahtuneisiin muutoksiin. Toisen kotimaisen kielen (ruotsin) tuntimäärää lisättiin yhdellä vuosiviikkotunnilla 1.8.2024 alkaen. Tuntijakoa muutettiin paikallisesti siirtämällä vieraasta kielestä yksi vuosiviikkotunti 8. luokalle. Edellisenä vuonna esiin nostettuja poissaolojen seurannan toimintamalleja hiottiin, ja Wilman robottitoiminto ilmoitti huoltajalle ja opettajalle, kun oppilaan poissaolomäärä ylitti ennalta asetetut rajat.

Perusopetuksen opetussuunnitelmien kehittämiseen liittyvää OPS2016-työtä jatkettiin Jämsän kaupungin sivistystoimen kanssa. Kehittämistyötä ohjasi seudullinen rehtoreista ja opetusjohtajista koostuva ohjausryhmä. Muuta yhteistyötä Jämsän suuntaan oli mm. toisen asteen johtoryhmä ja sen apuna toiminut oporyhmä.

Pirkanmaan hyvinvointialue Pirha järjesti kuraattori-, psykologi- ja terveydenhoitopalvelut Kuhmoisten yhtenäiskoululla. Kevätlukukaudella 2024 kuraattori oli koululla kahtena päivänä viikossa ja psykologi yhtenä tai kahtena päivänä kuukaudessa. Terveystenhoitaja oli koululla toisinaan kahtena päivänä viikossa, mutta toisinaan oli pitkiä ajanjaksoja, jolloin palvelua ei koululla ollut saatavilla. Tämä aiheutti suurta huolta oppilaissa, opiskelijoissa, huoltajissa ja koulun henkilöstössä. Syyslukukaudella tilanne koheni, ja terveydenhoitaja oli koululla pääsääntöisesti maanantaisin ja tiistaisin, kuraattori tiistaisin ja keskiviikkoisin sekä psykologi tiistaisin. Koululääkärillä oli erikseen sovitut käynnit koululla. Hankerahoituksella palkattiin syksyllä kouluvalmentaja, jonka tehtävänä on toimia yhtenäiskoulun arjessa oppilaiden ja työyhteisön hyvinvointia tukien.

Pedanet-kouluverkon, Googlen oppimisen palveluiden ja Abitti-koejärjestelmän käyttöä jatkettiin, ja Wilma on jo pitkään toiminut työkalu- ja viestintäalustana. Näiden sekä muiden opetusta palvelevien ohjelmistojen toimintoja käytettiin mm. opetuksen tukena, sähköisen yo-tutkinnon harjoittelualustana sekä ulkoisen, sisäisen viestinnän alustana sekä poissaolojen seurannassa. Myös perusopetuksen opetussuunnitelma on tallennettu Pedanetin verkkoon, LOPS2021 sen sijaan löytyy Opetushallituksen Opintopolun ePerusteista. Uuteen koulurakennukseen hankittua info-TV-järjestelmä ei vuoden 2024 aikana saatu toimimaan halutulla tavalla. Pedanetin käytöstä luovuttiin vuoden päättyessä. Vain esi- ja perusopetuksen paikalliset opetussuunnitelmat ovat enää kyseisellä alustalla.

Oppivelvollisuuden laajentuminen ja opintojen maksuttomuus koskivat kaikkia lukiolaisia, ja keväällä 2024 kirjoittivat yo-kokeensa ensimmäiset maksuttomuuteen oikeutetut abiturientit.

Lukiossa opiskeli viisi Finest Future -järjestön kautta tullutta ulkomaista opiskelijaa Kiinasta, Myanmarista ja Vietnamista. Opiskelijoilta edellytettiin osallistumista orientaatiokurssille suomalaiseen lukio-opiskeluun. Suomen kielen taitoja hiottiin mm. suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa sekä tukiopetuksessa. Tarjolla oli runsaasti tukea myös eri aineiden opiskeluun pääsääntöisesti resurssiopettajan toteuttamana.

Hyvinvointitiimi järjesti kevään aikana lukiolaisille monenlaista hyvinvointia tukevaa ohjelmaa. Jämsän Gradi-an opiskelijat olivat pitämässä hyvinvointipäivää. Lukiolaisille järjestettiin puolenpäivän pituinen sijoitustyöpaikka. Arvi Martikainen piti motiivintilunnon. Kunnan hyvinvointisuunnittelija Katariina Isoviita piti mielenterveysluennon.

Alakoulun pihalle lanseerattiin kaveripenkki. Avajaisissa juhlapuheen piti koulun presidentiksi valittu 9. luokan oppilas.

Syksyllä hyvinvointitiimi kokoontui kaksi kertaa. Hyvinvointitiimi järjesti ehkäisevän päihdetyön viikolla joka päivälle päihdetietouteen liittyvää ohjelmaa yläkoululaisille, myös 5- ja 6-luokille pidettiin päihdeaiheinen välitunti. Hyvinvointitiimi alkoi työstää hyvinvointiaiheista iltakoulua keväälle 2025.

Oppilaskunnan hallitus järjesti vuoden 2024 aikana kouluarjen piristykseksi erilaisia oppilaiden ja opiskelijoiden toivomia tapahtumia: sähköturnauksen, lemmikkipäivän, jalkapalloturnauksen, pesäpalloturnauksen sekä erilaisia teema- ja pukeutumispäiviä.

Oppilaskunnan hallituksen edustajat osallistuivat yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän, kasvatus- ja opetusjaoston sekä kouluruoan suunnitteluryhmän kokouksiin ja ottivat tarvittaessa kantaa myös muihin opiskelijoita ja oppilaita koskeviin asioihin. Hallitus osallistui myös Kuhmoisten Sanomien haastatteluun, jossa pohdittiin matkapuhelinten käyttöä koulussa. Lukiolaisjäsenet pitivät tarvittaessa yhteyttä Suomen Lukiolaisten liittoon.

Tukioppilaat järjestivät tammikuussa koulun presidentinvaalit. Tukioppilaat valitsivat keskuudestaan neljä presidenttiehdokasta ja heille kampanjapäälliköt, ensimmäisellä kouluviikolla valmisteltiin vaalikampanjoita. Vaaliaikana levitettiin kampanjamateriaalia ja pidettiin vaalipaneeli, jossa ehdokkaat pääsivät vastailemaan alakoululaisten kysymyksiin. Äänioikeutettuja olivat 0.—4. luokkien oppilaat. Kevätlukukaudella tukioppilaat pitivät toiminnalliset kaveritunnit 4.—5. yhdysluokassa ja 6. luokassa. Vappuna tukioppilaat järjestivät 0.—3. luokkien oppilaille vappuriehan, johon Kuhmoisten MLL:n paikallisyhdistys lahjoitti ilmapallot. Tukarit antoivat myös haastattelun paikallislehdelle tukioppilastoiminnasta.

Syyslukukaudella rekrytoitiin uudet tukioppilaat kahdeksannen luokan oppilaista ja järjestettiin heille koulutus. MLL:n paikallisyhdistys lahjoitti uusille tukioppilaille tukarihupparit. Loka—marraskuun vaihteessa tukioppilaat pitivät alakoulun oppilaille halloweenhuoneen. Joulun alla tukioppilaat järjestivät 7. luokan pikkujoulu ja perinteisen Jouluradion, jossa kaikki oppilaat saivat jouluterveisistä ja pääsivät toimimaan joululauluja.

Lukiokoulutuksen saatavuus on turvattu oman lukion säilymisenä ja alueellisena yhteistyönä. Lukion ratsastuslinjalla aloitti 10 ja yleislinjalla 12 opiskelijaa. Näistä junioreista yhteensä 11 tuli muista perusopetuksen kouluista Kuhmoisten ulkopuolelta ja neljä Finest Futuren kautta ulkomailta. Opintojaksojen toteuttamista jatkettiin opettamalla näistä osa vuorovuosittain, yhdistämällä ryhmiä sekä opettamalla pienet ryhmät osittain tai kokonaan verkko-opetuksena sekä itsenäisinä opintoina. Vuoden 2024 aikana lukiosta erosi 11 opiskelijaa, joista yhdeksän siirtyi opiskelemaan muualle ja kaksi oppivelvollisuuden jo suorittanutta keskeytti opintonsa. Yksi opiskelija siirtyi toisesta lukiosta Kuhmoisiin.

Koulun toiminnan arviointia toteutettiin oppilaille, opiskelijoille, huoltajille ja henkilökunnalle vuosittain tehtävällä kyselyllä, joka antaa suuntaa koulun kehittämistyöhön. Lukuvuoden 2024—2025 kehittämiskohteet valikoituivat kyselyn perusteella. Vuosittaiset Move!-mittaukset tehtiin 5. ja 8. luokkien oppilaille liikuntatunneilla. Toimintakulttuuria arvioitiin henkilöstön kanssa ja käytänteitä muokattiin enemmän oppilaita, opiskelijoita, huoltajia ja henkilöstöä palveleviksi.

Suomen Harrastamisen Mallin kerhot jatkoivat toimintaansa uusilla rahoituskausilla 2023—2024 ja 2025—2025. Harrastamisen Suomenmallin rahoittama kerhotoiminta on kuluneena vuonna ollut vilkasta. Kerhokeskiviikon pitkä iltapäivä keräsi oppilaita mm. monipuolisen liikunnan, kuvataiteen ja käsitöiden, koodauksen, pelaamisen ja salapoliisitoiminnan pariin. Taikurin oppeja kävi ohjaamassa Timo Taikuri Tampereelta, ja ohjaajavierailijoita saimme keväällä myös Parkour Akatemialta ja Sirkusduo Passiilista. Hankerahoitus mahdollisti tutustumisen harrastuksiin, joita ei kotipaikkakunnalla ole tarjolla. Oppilaat kävivät laskettelemassa Himoksella sekä kiipeilemässä ja keilaamassa Jyväskylän Hutungissa. Savea käytiin muotoilemassa Kyyrölän savipajalla Hämeenlinnassa. Kirjonurmen tallilla tutustuttiin ratsastusharrastukseen toukokuussa ja syyskuussa. NUOKKU oli avoinna keskiviikkoisin C-rakennuksessa klo 12—15 odotustuntilaisille ja kerhojen alkamista odottaville. Myös OPH:n rahoittama keskipäivän kerhotoiminta jatkui. Oppilaiden oli mahdollista pitkällä välitunnilla harrastaa kuntosalia, tanssia, lukemista, leikkejä, frisbeetä, lautapelejä, askartelua ja korujen valmistusta.

A-rakennuksessa opiskelivat vuoden 2024 päättyessä oppilaat 5.-luokkalaisista abiturientteihin ja B-rakennuksessa esikoululaiset sekä 1.—4.-luokkalaiset. Taide- ja taitoaineiden opetuksen C-rakennuksessa käyttäjien sisäilmaoireilu lisääntyi vuoden mittaan. Rakennuksessa tehtiin tutkimuksia, ja oireilun aiheuttajaksi osoittautuivat todennäköisesti mineraalikuidut. Musiikin opetus siirrettiin monitoimitilaan, ja vuoden päättyessä etsittiin tiloja käsityön ja kuvataiteen opetukseen. Liikuntasalin sisältävän D-rakennuksen kuntosali oli ahkerassa käytössä.

Perusopetuksen oppilaille järjestettiin maksuton kuljetus perusopetuslain säännösten ja sivistyslautakunnan hyväksymän kuljetussäännön mukaisesti. Kaikille esiopetuksessa oleville järjestettiin maksuton kuljetus, kun koulumatka oli yhtä kilometriä pitempi. Oppivelvollisuuslaki ei edellyttänyt kuljetuksen järjestämistä lukion opiskelijoille, mutta yli seitsemän kilometrin koulumatkoihin maksuttoman toisen asteen opiskelijoilla oli mahdollisuus hakea Kelasta koulumatkatukea.

Yhtenäiskoulun toiminnan laatuun ja toimintakulttuurin uudistumiseen vaikutettiin edellä kerrotun toiminnan lisäksi mm. seuraavilla hankkeilla:

Valtion erityisavustuksen esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2023—2024 käyttötarkoitus oli Yhtenäiskoulu oppimisen ja hyvinvoinnin edistäjänä (520). Valtionavustus oli tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtioavustuksella esitettiin oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Avustus mahdollisti oppilaiden tukemisen mm. samanaikaisopettajuudella, ryhmien jakamisella ja koulunkäynninohjaajan työpanoksella. Valtion erityisavustuksen esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024—2027 käyttötarkoitus on Oppimisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen (531). Rahoitusta kohdistetaan edellä kuvattuihin kohteisiin, kuluvana lukuvuotena erityisesti yhdysluokan toimintaan.

Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen järjestäjille koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin toteutettiin hankkeella Oppimisen tuki lukiossa 2 (1902). Rahoitus mahdollisti kertaus- ja tukiopetuksen sekä samanaikaisopetuksen järjestämistä, ohjauksen tehostamista sekä asiantuntijaneuvontaa opiskelijoille.

Valtion erityisavustuksen varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022—2024 käyttötarkoituksena oli Koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa (1903). Yhtenäiskoulussa avustuksen turvin voitiin lisätä samanaikaisopettajan, koulunkäynninohjaajan sekä osa-aikaisen erityisen tuen resurssia resurssiopettajan työpanoksella sekä tukiopetusresurssia.

Valtionavustus Kansainvälisyys lukiokoulutuksessa 2023 toteutettiin Kuhmoisten ranskan ryhmän ja kuvataiteen yhteishankkeena (525). Ranskan ryhmä toteutti ranskan opettajan ja kuvataiteen opettajan kanssa hankkeen, jonka tarkoituksena on yhdistää kuvataiteen opetusta ja ranskan kielen oppimista yhteen ja innostaa opiskelijoita rohkeasti ilmaisemaan itseään ja toteuttamaan projektia. Yhteistyökumppanina oli modernin taiteen museo Nizzassa ja nizzalainen lukio.

Valtionavustus Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen lukiokoulutuksessa 2023 toteutetaan hankkeen TELMO: Tekoäly laaja-alaisen ja monialaisen oppimisen tukena lukiossa (527) muodossa. Hankkeessa integroidaan tekoäly ja moderni tekniikka lukio-opetukseen ja edistetään laaja-alaista ja monialaista osaamista opiskelijoille ja opettajille vuosina 2023—2025. Tavoitteena on parantaa opetussuunnitelman toteutumista, jatko-opintovalmiuksia sekä opettajan tietotaitoa. Projektissa kehitetyt ratkaisut ja materiaalit ovat käytettävissä hankkeen jälkeenkin, ja tavoitteena on levittää tietoa kokemuksista ja projektin kulusta somessa.

Valtionavustus ukrainalaisille pakolaisille järjestettävään lukiokoulutukseen ja tutkintokoulutukseen valmistavaan koulutukseen toteutettiin hankkeena Tehostettu S2 (526). Rahoituksen avulla tarjottiin ylimääräistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetusta sekä katettiin laite- ja oppimateriaalihankintojen kuluja.

Kuhmoisten kunta on saanut valtionavustuksen lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen 2024. Tämä toteutetaan hankkeena Opiskelijoiden tuki (534), ja kuntaan palkattiin kouluvalmentaja, joka kohtaa opiskelijoita lukioon kiinnittymisessä, kotoutumisessa ja arjen toiminnoissa. Osa tuesta kohdennetaan Finest Future-toiminnan kautta tulleille ulkomaalaisille opiskelijoille suomen kielen opiskeluun ja muihin opiskeluun liittyviin haasteisiin. Hankkeessa myös hyödynnetään tekoälyä ulkomaalaisten opiskelijoiden oppimisen tukemisessa ja opetusmateriaalin luomisessa.

Valtionavustus Koulujen kerhotoiminnan tukeminen ja kehittäminen 2023 toteutettiin hankkeena Onnistumisia kerhoissa (528). Opetushallituksen hanke koulujen kerhotoiminnan tukemiseksi antaa mahdollisuuden tarjota lapsille ja nuorille mieluisaa ja maksutonta kerhotoimintaa ns. pitkälle välitunnille. Rahoitus jatkuu hankkeen Onnistumisia kerhoissa 2 (533) muodossa.

Harrastetoiminnan Suomen malliin liittyvä hanke Suomen harrastamisen malli 3 (523) mahdollisti harrastetunnit koulupäivän jälkeen. Yhtenäiskoululle Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myönsi erityisavustuksen tähän toimintaan. Avustusta käytettiin kerhokoordinaattorin ja kerhojen ohjaajien palkkoihin sekä materiaalikustannuksiin. Kerhotoiminta toteutettiin pääosin kerhokeskiyksiköinä luokille 3—9. Rahoitus jatkuu hankkeen Kuhmoisissa kuultua 4 (532) muodossa.

ELÄMÄNLAATUPALVELUT

Vastuualueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilö (kirjastolaitos, museo- ja näyttelytoiminta, hankkeet)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatupalvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistykseen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kirjaston toimintaan. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita. Nuorisopalveluille etsitään uusia toimintatiloja, joissa toimintaa voidaan toteuttaa laadukkaasti. Nuorisohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiön Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esimiehen johdolla. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään Pop up -toiminnalla sekä yhteistyön tiivistämisellä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

Kirjastopalvelujen toiminta vuoden 2024 aikana

Myös vuonna 2024 kirjastopalveluissa tapahtui henkilöstömuutoksia: syksyllä 2023 aloittanut pedagoginen informaattikko irtisanoutui tehtävästä tammikuun 2024 lopussa. Tilalle palkattiin määräaikaiseen työsuhteeseen virkailija 31.8.2024 asti. Kesällä kirjastossa oli ammattikorkeakouluopintoihin kuuluvaa työharjoittelua suorittamassa yksi opiskelija. Runsaiden poissaolojen aiheuttaman työvoimapulan vuoksi palkattiin syksyllä noin kuukauden mittaiseen työsuhteeseen osa-aikainen virkailija.

Pedagogisen informaattikon toimi laitettiin uudelleen hakuun keväällä, mutta rekrytointiprosessi ei tuottanut tulosta. Kesän jälkeen saatiin täyttölupa vakitukselle ja kokoaikaiselle toimelle, tehtävänimeke muutettiin kirjastopedagogiksi (kelpoisuusehdot säilyivät ennallaan) ja rekrytointiprosessi aloitettiin uudelleen. Marraskuussa vakituksessa ja kokoaikaisessa toimessa aloitti uusi työntekijä, jonka henkilökohtaisena vastuualueena on lasten ja nuorten kirjastopalveluiden kehittäminen, lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden tapahtumat ja kaikenikäisille suunnattujen asiakaskoulutusten järjestäminen.

Kirjaston tarjoamaa digineuvontaa jatkettiin joustavasti asiakkaiden tarpeiden mukaan. Digineuvontaa tarjottiin yhden päivän ajan myös Verkosta virtaa -hankkeen vertaisohjaajien toimesta. Omatoimikirjaston toimintaa kehitettiin edelleen. Asiakkaille järjestettiin vuoden aikana jo perinteeksi muodostunut kysely, johon vastaamalla asiakkaat saivat mahdollisuuden vaikuttaa kirjaston lehtivalikoimaan. Omatoimijalla asioimisen mahdollisuutta pidettiin aktiivisesti ja myönteisesti esillä ja ohjeistusta ja neuvontaa tehostettiin.

Vuoden 2024 aikana yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa kärsi henkilöpulan vuoksi, mutta toisaalta määräaikaisessa työsuhteessa ollut osaava ja innokas työntekijä sai lyhyessä ajassa paljon aikaiseksi: kirjavinkkauksia, satutunteja ja kirjastonkäytön opetusta järjestettiin heinäkuun ja syyskuun aikana. Yhteistyö koulun kanssa alkoi syksyllä pirteästi.

Kirjastotilojen toiminnallisuutta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä aineiston parempaa saavutettavuutta parannettiin edelleen: asiakastoiveena toteutettiin oma rauhallinen tila nuorille lasten osaston nukkaan. Luku-sopeksi nimetty tila on ollut erityisesti nuorille mieluinen. Alakerran musiikkitalassa kokoontui viikoittain 4-5 paikallista bändiä harjoittelemassa ja toiminta on sujunut kaikin puolin ongelmitta.

Kirjastopalvelut tarjosivat vuoden aikana kahdelle nuorelle tet-paikan, kesätyöntekijää ei kirjastossa vuonna 2024 ollut. Kuntouttavan työtoiminnan kautta kirjastossa työskenteli yksi henkilö.

Vuonna 2024 Kuhmoisten kirjaston käyttö- ja kävijämäärät kehittyivät edelleen nousujohteisesti. Kokonaislainaus oli 32027, joista kirjalainojen osuus oli 27205. Erityisesti lasten- ja nuortenkirjallisuuden lainaus lisääntyi. Kaukolainoja tilattiin 27. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 34065, joista omatoimijalla kirjautumisia oli 8427. Häiriökäyttäytymistä tai ilkivaltaa ei omatoimijalla asioimisen lisääntymisen myötä ole ilmennyt. Verkkokirjastokäyntejä oli 15454 eli myös Keski-Finnan käyttö lisääntyi 8,1 % vuodesta 2023.

Vuoden 2024 keväällä Keskikirjastot liittyivät kansalliseen e-kirjastoon. Siirtymävaiheessa käyttötilastoja yhdistellään vanhasta ja uudesta palvelusta ja monimutkaisten laskuoperaatioiden on arvioitu olevan valmiina helmikuun 2025 lopussa. Kokoelmiin hankittiin uutta aineistoa 1815 nidettä, joista kirjoja 1779. Lasten ja nuorten kirjallisuuden hankintamäärä pidettiin edelleen korkeana. Kokoelmista poistettiin 3703 nidettä.

Pop-up-tyyppistä kirjastopalvelua tarjottiin kahdella kylällä pl. vastuuvirkailijan lomat sekä talvikuukaudet. Lasten ja nuorten lukemisen ja kirjallisuuden harrastamisen tukemiseksi vuoden 2023 puolella alkanut hanke saatiin päätökseen, mutta hankesuunnitelmasta jouduttiin työntekijäpulan vuoksi karsimaan joitakin osioita pois. Kirjaston demokratiatyötä toteutettiin monipuolisilla ajankohtaisilla aineistonäyttelyillä ja tarjoamalla tiloja kokoontumisiin.

Koulutuksiin osallistuttiin aktiivisesti sekä etäyhteyksien kautta että osallistumalla fyysisesti paikan päällä. Pääsääntöisesti hyödynnettiin Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen alueellisen kehittämistyön puitteissa toteutettuja koulutuksia, AVI:n kirjastotoimelle suunnattuja koulutuksia sekä Suomen Kirjastoseuran tarjoamia koulutuksia.

Kirjaston tapahtumat

Kirjaston tapahtumatoiminta jatkui vilkkaana: vuoden 2024 aikana kirjaston tiloissa järjestettiin 79 erilaista tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 1059 henkilöä. Tapahtumista noin puolet oli ulkopuolisten tahojen (pääasiassa yhdistysten) järjestämiä tilaisuuksia. Myös seurakunta järjesti tapahtumia kirjaston tiloissa. Kirjasto oli aktiivisesti mukana myös ulkopuolisten järjestämässä tapahtumissa.

Kirjaston järjestämistä tapahtumista eniten osallistujia keräsivät kirjaston maskottikilpailun julkistamistilaisuus (osana Kuka muka lukee-hanketta) sekä Seppo Unnaslahden vetämät kotiseutuillat (osana perinnetiedon digitointihanketta).

Kirjaston galleria

Vuoden 2024 aikana galleriatilassa oli 12 näyttelyä, joista lähes kaikki olivat myös myyntinäyttelyitä. Näyttelyitä kävi katsomassa 2190 ihmistä.

Kulttuuripalvelujen toiminta vuoden 2024 aikana

Vuoden 2024 aikana järjestettiin 4 kulttuuritapahtumaa: runoutta ja musiikkia yhdistävä konsertti aikuisille, kaiken ikäisille sopiva nukketeatteriesitys, lasten muskarikonsertti sekä teatterimatka Tampereelle. Näihin

kulttuuritapahtumiin ja matkaan osallistui yhteensä 160 henkilöä. Kesällä ja uudelleen alkusyksyllä lähetettiin kunnan poliittisille päättäjille ja viranhaltijoille kysely, jolla haluttiin kartoittaa päätöksentekijöiden kokemuksia, ajatuksia ja kehittämistoiveita kunnan kulttuuripalveluista. Kyselyn vastausprosentti jäi kovin matalaksi, mutta selkeimmäksi kehittämiskohteeksi vastauksissa nousi kotiseutumuseon toiminta. Tähän kehittämissuunnitelman vastattiinkin jo heti syksyllä perinnetiedon digitointihankkeella.

Operaatio Pirkanmaa

Kuhmoinen kunta on sitoutunut Tampereen kaupungin vetämään hankkeeseen Operaatio Pirkanmaahan, jonka kautta toteutettiin seudullisia kulttuuriprojekteja ja verkostomaista kulttuuritoimijoiden koulutus- ja kehittämistoimintaa. Hankkeen puitteissa Kuhmoisissa toteutui lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuuritapahtumia ja kirjaston henkilökunta osallistui Operaatio Pirkanmaan järjestämiin koulutuksiin. Operaatio Pirkanmaa päättyi vuoden 2024 lopussa, mutta verkostossa kehittämistoiminta jatkuu Tampereen ja 19 alueen kunnan kanssa myös vuosina 2025–2029 osana perustoimintaa.

KUPPI-kulttuurihyvinvoinnin ohjaushanke

Kuhmoinen oli mukana Pirkanmaan laajuisessa KUPPI-hankkeessa, jolla edistetään asukkaiden hyvinvointia kulttuurin pariin ohjauksella. Hankkeen myötä Kuhmoisiin saatiin koulutusta ja tietoa erilaisista malleista pilotoida kulttuuriin ohjaamista sote-palveluihin. Yhdessä Päijännekodin kanssa jatkettiin aiemmin laaditun suunnitelman mukaisesti erityisesti ikäihmisten osallisuutta lisäävän ja yksinäisyyden tunnetta vähentämään pyrkivän ohjelmallisen toiminnan kehittämistä; toimintamuoto on vakiintunut Lähitori-toiminnaksi, johon kirjasto tuottaa kulttuuripainotteista ohjelmaa kerran kuukaudessa.

KUPPI-hankkeen puitteissa laadittiin kulttuurihyvinvoinnin palvelutarjotin ja kulttuuriesite, jota voidaan jakaa erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa sekä vanhustyön eri toimintamuotojen kautta.

Kunnan taide- ja museokokoelmat

Kunnan taidekokoelma karttui keskuspuistoon valmistuneilla pienenisveistoksilla, jotka päiväkodin lapset valloivat taiteilija Eino Viikilän ohjauksessa.

Museotoimi

Kotiseutumuseo oli avoinna aiempien vuosien tapaan heinäkuussa ja museon valvojana työskenteli yksi nuori kesätyöntekijä. Kotiseutumuseossa kävi kesän aikana 160 henkilöä ja syksyllä 116 yhtenäiskoulun oppilasta. Museotoimen esineistöstä on varastoituna Pajatien kiinteistöön. Kotiseutumuseon saavutettavuutta pyritään parantamaan ja valmistaudutaan vaihtelevaan myös perusnäyttelyn vaihtamiseen lähivuosina.

Ensimmäinen askel kotiseutumuseotoiminnan kehittämisessä otettiin loppuvuonna 2024 perinnetiedon digitointihankkeella. Digitointihankkeessa työskenteli 3 kuukauden ajan hanketyöntekijä, joka digitoi kirjaston kotiseutuarkistoon varastoituja valokuva- ja negatiivikokoelmia. Digitoidut kuvat tallennettiin Tampereen historiallisten museoiden ja pirkanmaalaisten paikallismuseoiden yhteiseen Siiri -tietokantaan.

Riihigalleria

Riihigalleria oli avoinna kesä-elokuussa ti-su klo 12–17. Avajaiset järjestettiin 18.6. Kesänäyttelyn taiteilijoita olivat Henna Nivarpää-Ampuja, Helena Perkiö, Heidi Piippo, Maija Teppo ja Leena Vainio. Näyttelyn valvojana oli yksi nuori kesätyöntekijä. Kesän näyttelyyn kävi tutustumassa 1404 ihmistä.

Kulttuurimatkat

Teatterimatka Tampereen työvänteatteriin tehtiin lokakuussa. Teatterimatkalta osallistui 50 henkilöä. Muiden kulttuuriretkien osalta kirjasto teki yhteistyötä Kuhmoisten kotiseutuyhdistyksen kanssa ottamalla vastaan retkelle ilmoittautumisia.

Muut kulttuuritapahtumat

Muita kulttuuritapahtumia olivat mm. Tomi Paldaniuksen kitarakonsertti 14.1., Haitarimusiikkia ja runonlausuntaa -tapahtuma 10.2., Luontokuvailta 16.3., Pelimannien konsertti 21.4., Mieskuoron vappukonsertti 1.5.,

Musiikkiopiston kevätkonsertti 15.5., Nukketeatteri 25.5., Yrittäjähdistyksen järjestämä Kiepsaus 8.6., Sahti-seura Perakon sahtimestaruuskilpailut 29.6., Veikko Ahvenaisen 95-v juhlakonsertti 7.7., We Are One -festivaalit 26.-28.7., Yrittäjähdistyksen koordinoima joulukadun avaus 29.11. sekä Kuhmoisten senioreiden koordinoima joulumyyjäiset 14.12.

Itsenäisyyspäivän juhlallisuudet – yhteistyössä seurakunnan, Lions Club Kuhmoisten ja Kuhmoisten Korpisusien kanssa – vietettiin perinteisesti kirkossa, sankarihautausmaalla ja pääjuhlassa Kuhmolassa, illalla kynttiläkulkue partiolaisten kanssa.

Elokuvat

Näytöksiä järjestettiin kevätkaudella 16 ja syyskaudella 18. Kunnan talviriehan päätteeksi näytettiin elokuva Heinähattu, Vilttitossu ja Kana mihin järjestettiin poikkeuksellisesti myös poppari-irtokarkki-pillimehu-puffetti. Molemmat saivat positiivista palautetta ja toiveita vastaavista tapahtumista.

Vuoden 2024 katsotuimmat elokuvat olivat

- Mielensäpahoittajan rakkaustarina 152 katsojaa
- Myrskyluodon Maija 135 katsojaa
- Kyllä isä osaa 122 katsojaa
- Itse ilkimys 4 79 katsojaa
- Luottomies – All in 73 katsojaa
- Heinähattu, Vilttitossu ja Kana 65 katsojaa

Vuoden 2024 (2023) aikana elokuvissa kävi 1313 (1298) katsojaa. Katsojamäärän keskiarvo oli 38,6 (41,9) katsojaa/näytös, lasten/koko perheen elokuvissa 37,9 (31,7) ja muissa 38,9 (46,7).

Elokuvia esitetään sunnuntaisin klo 16 alkaen, kesä-heinäkuussa elokuvia ei esitetä. Elokuvatoiminta on kunnallista ja sillä pyritään

- elävöittämään kunnan kulttuuripalvelukokonaisuutta
- tarjoamaan elämyksiä ja virkistystä kaikille ikäryhmille
- tarjoamaan erityisesti perheille yhdessäolon elämyksiä
- yhteistyöllä Kopolan elokuvafestivaalin kanssa edistämään taide- ja kulttuuripalvelun ymmärrystä ja saatavuutta sekä poistamaan osallistumiseen liittyviä esteitä

Elokuvien lipunmyynnistä maksettiin kulttuuritoimen avustuksina 2x300 e lukion L23 ryhmälle.

Kuhmola

Kuhmolassa oli vuonna 2024 varauksia runsaasti ja varsinkin sesonkiaikaan varauksia oli tarjolla enemmän kuin Kuhmolaa mahtui. Kunnan omia, lapsista vanhuksiin osallistavia liikuntaryhmiä kokoontui viikoittain viisi eri ryhmää. Konsertteja järjestettiin sekä keväällä että syksyllä, kts. Muut kulttuuritapahtumat.

Taiteen perusopetus

Kuhmoislaisille lapsille ja nuorille järjestettiin musiikin opetusta Kuhmoisissa ja Jämsässä Jämsänjokilaakson musiikkiopiston toimesta. Musiikin perusopetuksessa tunteja toteutui keskimäärin 47,5 vt ja musiikkileikkikoulussa 3,3 vt. Oppilaita oli perusopetuksessa keskimäärin 32 henkilöä, musiikkileikkikoulussa 22,5. Opistotason opetuksessa ei vuonna 2024 ollut ketään. Aikuisopiskelijoita oli keväällä 6 ja syksyllä 9.

Vapaa sivistystyö

Oriveden seudun kansalaisopisto järjesti Kuhmoisissa v. 2024 yhteensä 712 opetustuntia. Kuhmoislaisia opiskelijoita OSKOssa oli 126 henkilöä, joista naisia 89 ja miehiä 37. (HUOM! Netto-opiskelijat eli opiskelija laskettu vain kerran, vaikka olisi ollut useammalla kurssilla) Kurseja järjestettiin kielitaitoon, kuvataiteisiin, musiikkiin, kädentaitoihin sekä liikuntaan. Toteutuneiden kurssien lukumäärä oli yhteensä 22.

Liikuntapalvelujen toiminta vuoden 2024 aikana

Vuonna 2024 liikuntatoimessa työskenteli kolme vakinaista henkilöä, liikunnanohjaaja ja kaksi liikuntapaikkojen hoitajaa. Kesäleirejä ja uimakoulua varten palkattiin kesäohjaaja ja liikuntapaikoilla oli lisätyövoimaa kesän aikana. Liikuntatoimen avustuksia jaettiin ohjaajapalkkioavustuksina yhteensä 1428,00 e kolmelle urhei-

luseuralle, koulutusavustuksia 1107,66 e kahdelle urheiluseuralle ja latuavustuksia 1028,30 e neljälle kyläyhdistykselle.

Kunnan maksuttomat liikuntaryhmät: Lihaksille voimaa, Päiväkodin liikuntaryhmät (4 ryhmää), Senioritanssi ja tuolijumppa. Lisäksi liikunnanohjaaja on mukana Pirhan lähitorilla joka toinen viikko, ohjaten kevyen jumpan. Perheliikunta ja perhesähly pyörivät kevään kunnan järjestämänä, mutta siirtyivät syksyllä yhdistyksille.

Tammikuussa saatiin käyttöön uudistettu kuntosali ja liikuntatiloihin kulku uudesta etuovesta. Avainpoletit vaihdettiin uusiin, samalla kun kulunvalvontajärjestelmä vaihtui. Avainpoletteja vaihdettiin n. 600 kpl vuoden aikana. Kuntosalilla kävi myös terveystarkastaja. Samalla liikuntatiloihin ja liikuntapaikoille päivitettiin turvallisasiakirjat.

Keväällä ulkojäättiä saatiin pidettyä auki maaliskuun alkuun saakka ja hiihtoladuille pääsi vielä huhtikuun alussa. Ilveshiihtäjät toivat kuntaan Ilves-viestin ja ruokailivat koulukeskuksella 16.2. Kansainvälisenä hiihtopäivänä 22.2. järjestettiin lasten Leijonahiihto yhdessä Kuhmoisten Lions Clubin kanssa ja illalla kuutamohiihto.

Huhtikuun lopussa järjestettiin kunnan liikuntaviikko. Viikon sloganina toimi "Liikkuen kohti kesää", vaikka maassa vielä olikin lunta. Yhteensä 13 eri tapahtumaa mahtui viikon sisälle. Järjestimme mm. alakoulun ja päiväkodin kanssa teemaviikon avauksen urheilukentällä. Seurat esittelivät omia harrastuksia avoimin ovin. Partiolaisten kanssa pidettiin puistopiknik ja järjestettiin kuljetus Jyväskylään senioritanssitapahtumaan. Tapahtumissa kävi 380 osallistujaa ja lisäksi keskustassa oli lenkkeilyhaasteita.

Kesällä pidettiin urheilukentällä jalkapallon kyläturnausta 29.6., Hippo-kisat 3.7. ja aikuis-yleisurheilukilpailut 20.7. Kentälle hankittiin uudet korkeushyppypatjat ja uimalan vesipelastuskalustoa päivitettiin. Uimakoulu järjestettiin Kuhmoisten uimalassa viikolla 26 maanantaista perjantaihin. Uimakouluryhmiä oli päivän aikana 7. Yhteensä uimakouluun osallistui 51 lasta. Lisäksi aikuisille järjestettiin tekniikkauimakoulua kolmena arki-iltana. Osallistujia oli 11. Satamassa oli aamujumppa maanantaisin ja perjantaisin kesä- ja heinäkuun ajan. Loppukesästä 14.9. järjestettiin frisbeegolf-radalla kunnanmestaruuskilpailut.

Edellisvuoden harrastusmessujen tapaan toteutettiin lapsille suunnatut Pikku KuHa- messut koululla. Messujen tarkoituksena oli markkinoida lapsille ja nuorille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia sekä kerhotoimintaa. Vuoden viimeisenä tapahtumana järjestettiin jouluviikolla perinteinen kynttiläreippailu Asilammen lenkillä. Reitin pimeä osuus valaistiin ulkotulien ilta viidestä kahdeksaan. Lammashaantien varressa oli kunnan teltta ja tarjolla glögiä ja pipareita.

Pitkin vuotta tehtiin vahvaa yhteistyötä kirjaston kanssa välinelainauksen suhteen, koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa liikuntapäivissä ja nuorisotoimen sekä seurojen kanssa eri tapahtumissa ja teemapäivissä. Viikoilla 23–24 järjestettiin kesäleirit Velisjärven leirikeskuksella yhdessä kunnan nuorisotoimen kanssa.

Liikuntaneuvonnassa kävi vuoden aikana yhteensä 38 asiakasta. Joulukuussa laitettiin liikuntaneuvonnan arviointikysely auki kuntalaisille, jossa kartoitettiin liikuntaneuvonnan tavoitettavuutta. Kysely oli auki sekä sähköisesti että paperisena kirjastolla. Vastauksia tuli 58 kpl. Liikuntapaikkojen kävijälaskureilla mitattiin kesän aikana kuntoportaiden ja frisbeegolf radan kävijämäärää ja talvella hiihtolatuja.

Liikunnan ja elintapojen edistämisen työryhmä on kokoontunut kolme kertaa vuoden aikana. Ryhmässä on käsitelty kuntalaisten liikuntaan ja hyvinvointiin liittyviä asioita.

Hankkeet

Liikuntaneuvonnalla fyysistä aktiivisuutta 2

Hankkeella pyrittiin edistämään päiväkodin työntekijöiden osaamista ja valmiuksia ohjata lasten liikuntaa. Liikunnanohjaaja kävi ryhmissä kerran kuussa toteuttamassa liikuntatuokion. Muutoin liikuntatuokiot toimivat omatoimisesti kuukauden aikana.

Hankkeella saatiin myös rahoitettua liikuntaviikolle testauspäivä InBody -laitteineen sekä kuljetus senioritanssien tapahtumaan ja monipuolista matalankynnyksen toimintaa. Lisäksi valmistui Seikkaile Kuhmoisissa -kartta, jonka toteuttivat ArtInkiläinen ja VisuBird. Kartta julkaistiin 1.7. ja sen toimivuutta testasivat päiväkotit ja nuorisovaltuusto.

Marraskuussa järjestettiin paikallinen vertaisohjaajakoulutus. Ikäinstituutin kouluttajat kouluttivat 13 paikallista vertaisohjaajiksi.

Liikuntaneuvonnasta tiedotettiin, ja HLU:n työntekijä kävi kertomassa perheille tarkemmin kotiväenillä liikuntaneuvonnasta. Perheliikunta on saatu toimimaan yhdistyksen toimesta, mutta liikuntaneuvonnan palvelupolkua ei vielä kokonaisuutena saatu valmiiksi.

Ryytjärvi-hanke

Ryytjärven ulkoilureitin kunnostamisen ja käyttötarkoituksen laventamisen tarpeita varten valmisteltiin Vesuri-ryhmälle rahoitushakemus työllistämistuella palkatun hanketyöntekijän turvin, toimenpiteenä maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit. Hanke parantaa reitin turvallisuutta ja mahdollistaa eri käyttäjäryhmien liikkumisen reitillä monipuolisesti ympäri vuoden. Maapohjan kunnostamisen kilpailutus julkaistiin loppusyksystä. Tarjouksia saatiin vain yksi, joten kilpailutus toteutetaan uudelleen myöhemmin.

Koulutukset

Liikunnanohjaaja on osallistunut vuoden aikana Pirkanmaan alueen liikuntaneuvonnan verkostoihin, Voimaa vanhuuteen -foorumiin, huhtikuussa järjestettävään valtakunnalliseen liikuntaneuvonnan seminaariin sekä Ikäinstituutin senioritanssi-koulutukseen. Lisäksi koko liikuntatoimen väki päivitti ensiaputaitonsa.

Nuorisopalvelujen toiminta vuoden 2024 aikana

Nuorisotoimessa työskenteli yksi vakinainen henkilö, nuoriso-ohjaaja, ja syyskuusta alkaen ma. kouluvalmentaja, jonka palkkaukseen saatiin oppimisen tuen (534) ja koulunuorisotyön (535) hankeavustukset. Kesäleireille palkattiin edellisvuosien tapaan nuoria apuohjaajiksi. Nuorisotoimen avustuksia ei vuonna 2024 anottu.

Nuorisotila: Nuokun kevätkausi päästiin aloittamaan loppiaisen jälkeen. Nuorisotilalla oli omat vuoronsa alakoululaisille, yläkoululaisille sekä yleisesti kaikille yli 13-vuotiaille. Ukrainalaisten vuorot jatkuivat ja myös muita nuoria alkoi osallistua niihin iltoihin. Myös yhteistyö Säpinän nuorten kanssa jatkui. Hiihtolomalla järjestettiin perinteinen YöNuokku, jossa valvottiin koko yö ja lomapikkunuokku, jolloin nuokku oli pidempään avoinna alakouluikäisille. Toukokuun alussa järjestettiin "Vanhojen nuorten ilta", jolloin jo aikuistuneet nuoret pääsivät nuokulle verestämään nuokkumuistojaan ja viettämään iltaa. Myös seiskaluokkalaiset tekivät opettajansa johdolla tutustumisretken nuokulle toukokuun lopussa. Kesälomalla nuorisotila oli avoinna kerran viikossa ukrainalaisen ohjaajan voimin.

Elokuun alkupuolella käynnistettiin syyskausi. Syyskuussa järjestettiin lukion junioreille oma ilta, jossa lukion ekaluokkalaiset saivat tutustua nuorisotilaan ja kuulla erilaisista harrastusmahdollisuuksista Kuhmoisissa. Syyslomalla pidettiin taas YöNuokku. Syyskuun lopussa aloitettiin nuokun kuukausittaiset lautapeli-illat, jotka ovat avoimia kaikenikäisille. Ennen joulua järjestettiin vielä yhdessä 4H:n kanssa jouluaskarteluilta. Joulukausi päätettiin perinteiseen joulutorttu- ja glögi-iltaan.

Kouluvalmentaja: Kouluvalmentaja aloitti työnsä Kuhmoisissa 16.9.2024. Hän toimii Finest Future -opiskelijoiden asioiden hoitajana heidän lukio-opiskelujensa aikana. Finest Future -opiskelijoiden kanssa asioitiin pankissa ja hoidettiin viikoittain monenlaisia juoksevia arjen asioita.

Kouluvalmentaja tapasi yhteensä kahtatoista lukiolaista säännöllisesti syys-joulukuun aikana ja tuki heitä heidän lukio-opinnoissaan ja opiskelijaelämän haasteissa. Kouluvalmentaja piti viidelle eri luokalle yhteensä lähes kolmekymmentä tunne- ja kaveritaitoaiheista oppituntia. Lisäksi oppilaita tavattiin erilaisissa pienryhmissä.

Oman luokan iltoja järjestettiin vuorollaan jokaiselle yhtenäiskoulun luokalle yhdessä nuoriso-ohjaajan kanssa keskiviikkoisin nuorisotilalla. Marraskuussa aloitettiin lukionuokku kouluvalmentajan pitämänä torstai-iltpäivisin lukion ykkös- ja kakkosluokkalaisille.

Enhäisevän päihdetyön viikkoa vietettiin yhtenäiskoulussa ja lukiossa viikolla 41. Viikon aikana järjestettiin joka päivä erilaisia päihdetietouteen liittyviä toimintapisteitä ja tietokilpailuja, joihin oppilaat ja opiskelijat saivat osallistua. Kouluvalmentaja toimii koulun hyvinvointi-tiimin koollekutsujana.

Näiden lisäksi kouluvalmentaja oli mukana koulun kaikissa erikois-, teema- ja juhlapäivissä sekä osallistui koulun koko-päivien suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulu yhteistyö: Yhdessä seurakunnan nuorisotyöntekijän kanssa järjestettiin tiistai-cafe-toimintaa yläkoululaisille ja lukio-olkkaria lukiolaisille. Tiistai-cafeeta pidettiin lähes viikoittain ja lukio-olkkaria noin kaksi kertaa

kuussa. Edellisenä vuonna alkanut nuorisotyö koululla kerhokeskiviikon yhteydessä jatkui ja syksyllä mukaan ohjaaja-avuksi tuli myös seurakunnasta lastenohjaaja. Koulunuokkilla oppilaat voivat odotella koulukyytejä tai kerhon alkamista askartelun, pelailun tai vaikka läksyjenteon merkeissä. Syyskuun lopulla osallistuttiin varhaiskasvatuksen ja koulun yhteiseen kotiväen iltaan koulukeskuksella ja pidettiin siellä pelinurkkausta, jonne sai tulla pelailemaan joko kavereiden tai perheen kanssa illan aikana.

Retket ja tapahtumat: Talvilomalla tehtiin retki ostoksille Tampereelle Ratinaan ja Edenin kylpylään. Syyslomalla retki suuntautui ostoksille Jyväskylään ja Peurungan kylpylään. Talvilomareissuun osallistui noin 50 lähtijää ja syyslomareissuun noin 40. Kesällä käytiin vielä Linnanmäellä reilun 30 matkalaisen voimin.

Helmikuussa järjestettiin koululla laskiaistapahtuma yhteistyössä liikuntatoimen, seurakunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumassa koululaiset pitivät puffetteja. Kylmän kelin ja päällekkäisten tapahtumien vuoksi tapahtumaan osallistujien määrä jäi noin 40 henkilöön. Kalevalan päivän ja suomalaisen kulttuurin päivän osuessa talvilomaviikolle järjestettiin yhdessä liikuntatoimen kanssa Taidetta ja leffaa -tapahtuma Kuhmolassa, missä ensin askarrettiin alakerrassa ja sitten näytettiin lopuksi elokuva yläkerrassa. Tapahtumaan osallistui noin 80 henkeä.

Palmusunnuntaina järjestettiin liikuntatoimen kanssa munaralli, missä etsittiin kylälle piilotettuja pahvisia pääsiäismunapasseja, joita vastaan sai hakea nuorisotilalta seuraavalla viikolla oikeita suklaamunia. Munapasseja piilotettiin ja vaihdettiin oikeisiin suklaamuniin noin 120.

Syyskuussa osallistuttiin liikuntatoimen järjestämille Kuhmoisten lasten ja nuorten harrastusmessuille sekä tehtiin ikinuorten kanssa sauna- ja makkaranpaistoreissu Velikselle. Ennen syyslomaa ehdittiin vielä osallistua muutaman nuoren kanssa nuorisotilojen välisiin biljardikisoihin Tampereella. Kisassa ei tällä kerralla menestystä tullut, mutta kivoja kokemuksia sitäkin enemmän. Syyslomalla järjestettiin syysrieha koululla yhdessä jätahuoltoneuvojan, seurakunnan, MLL:n ja Jämsän 4H:n kanssa. Tapahtumassa järjestettiin ensimmäistä kertaa myös lelujenvaihtotori, jonne sai tuoda oman vanhan lelunsa ja vaihtaa sen jonkun toisen tuomaan itselle uuteen leluun. Tämä osoittautui suosituksi ja sille kyseltiin jatkoa. Syysriehaan osallistui reilu sata lasta, nuorta ja aikuista.

Marraskuun loppupuolella osallistuttiin seiskaluokkalaisten kanssa Tampere-talolla järjestettyyn Pirkanmaalaisille seiskaluokkalaisille tarkoitettuun Bright Friday -tapahtumaan. Ja joulukuussa järjestettiin vielä perinteinen kynttiläreippailu Asilammen lenkillä yhdessä liikuntatoimen kanssa.

Leirit ja kansainvälinen työ: Huhtikuun ensimmäisellä viikolla osallistuttiin viiden nuoren kanssa vajaan viikon kestäväälle kansainväliselle leirille Marttisessa Virroilla. Leirille osallistui nuoria Suomen lisäksi Irlannista. Kansainvälinen viikko oli Erasmus+ -rahoitteinen ja irlantilaisien yhteistyökumppaneiden organisoima. Kesäleirejä järjestettiin kolme kappaletta Velisjärven leirikeskuksessa kesäkuussa.

Etsivä nuorisotyö: Julkisten työvoimapaalvelujen järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2025 alussa TE-toimistoilta kunnille. Nuorisopaalvelujen osalta TE 2024 -uudistukseen valmistaudittiin loppuvuoden aikana siten, että etsivä nuorisotyö sovittiin päättyväksi Työvalmennussäätiö Avituksen järjestämänä, mikä edellytti neuvotteluja Aluehallintoviraston kanssa etsivän nuorisotyön rekisterinpidosta. Lisäksi Ohjaamo-toiminnan järjestäminen piti suunnitella. Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu paikka, jossa saa maksutonta apua ja tukea opiskeluun, työllistymiseen, asumiseen tms. asioihin liittyen. Neuvottelujen tuloksena molemmat tehtävät siirtyvät osaksi kouluvalmentajan työtä vuoden vaihteessa.

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikön esimies: Ateria- ja siivouspalveluiden päällikkö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on laeilla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailta ja ravitsevilla aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi keskuskeittiö, josta lähetetään myös kahteen tarjoilukeittiöön ruoat. Ruokapalvelut tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hangelin toimesta (ent. Kuntahankinnat). Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisimman paljon budjetti huomioiden.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten kunnan toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Päiväkodin ateriat (aamupalasta iltapalaan)
- Koululounaan ja välipalan
- Tarjoilutilaukset

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat Pohjoismaiset ravitsemussuositukset: Syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuohtantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee reseptiikan, tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

Toiminta vuoden 2024 aikana

Alkuvuodesta yhtenäiskoulun keittiöillä työskenteli 2 vakinaista kokkia. Päiväkodilla ja päiväkodin filiaalissa seurakuntakodilla työllistämistuella toimi kaksi ukrainalaista perehtyen laitospulaisen tehtäviin. Kaikki kunnan ateriat valmistettiin yhtenäiskoulun keittiöllä ja ateriat kulkivat päiväkodille ja seurakuntakodin lapsiryhmälle paikallisen yrittäjän toimesta.

Helmikuussa aloitti ateria- ja siivouspalveluiden päällikkö. Ensimmäisenä työnään hän päivitti omavalvontasuunnitelmat kaikkiin kolmeen pisteeseen sekä ruokakyselyn oppilaille (kysely toteutetaan ensi keväänä). Kesäkuussa loppui ukrainalaisten työllistämistuet, ja elokuun alussa toimintaa muutettiin niin, että siivouksesta siirrettiin yksi työntekijä yhdistelmätyöntekijäksi päiväkodille; lisäksi keittiöltä halusi toinen kokeista yhdistelmätyöntekijäksi päiväkodin filiaaliin seurakuntakodille. Yhdistelmätyöntekijä hoitaa ruoat esille ja siivoaa tilat. Ruokapalveluihin haettiin loppukeväällä keskuskeittiölle toinen kokki. Yhtenäiskoulun keittiö muuttui keskuskeittiöksi. Päiväkodin ja seurakuntatalon päiväkodin osastoista tuli tarjoilukeittiöitä.

Vuoden mittaan koulun ja päiväkodin keittiöille tehtiin Oiva-tarkastukset ja ne saivat Oivahymyn, eli keittiöt toimivat viranomaistarkastusten vaatimusten mukaisesti kiitettävällä tasolla. Lähiruokaa ostettiin vuoden aikana paikallisilta tarjoajilta, mm. kananmunia ja marjoja. Keskuskeittiölle hankittiin uusi yleiskone vanhan rikkinäisen tilalle. Näin voitiin taas alkaa leipoa omin käsin tehtyjä sämpylöitä keittopäiville. Perinteinen henkilökunnan jouluateria tarjottiin kunnan henkilökunnalle yhtenäiskoululla, koulun jouluruokailua edeltävänä päivänä.